

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ АСОЦІАТИВНОГО ПОЛЯ ТА ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ

Загородній Ю.В., Загородня О.Ф.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

yuzagor@ukr.net, olgagorna@ukr.net

Асоціативне поле визначається як множина асоціативних уявлень, тим чи іншим чином пов'язаних з відповідним словом-стимулом [1]. Елементами асоціативного поля (асоціатами) можуть виявитися як окремі слова, словосполучення, речення, сталі вирази, так і малюнки, символи, знаки. Постає задача систематизувати досить різноманітні об'єкти, з'ясувати структуру поля і вивести певні показники, які характеризують слово-стимул [2]. Розв'язування цієї задачі дало можливість з'ясувати семантичний та конотаційний характер досліджуваних мовних одиниць, отримати знання про актуальні смисли, що існують в свідомості досліджуваних груп респондентів. Крім того, визначаються частота появи окремого асоціата, ядерні та периферійні асоціати, міра стереотипності асоціативного поля. Структуризація асоціативного поля дає уявлення про його монологічну чи полілінгвальну природу. Слід зауважити, що в обробку даних включені не тільки асоціати, але й асоціативні зв'язки, тобто відношення «стимул-реакція», що поглиблює і деталізує отримані результати. Все це дає можливість формувати базу знань респондентів і допомагати їм в процесі прийняття рішень при взаємодії з позначеною реалією зовнішнього або внутрішнього світу.

Проведений системний аналіз асоціативного поля допоміг створити комп'ютерну інформаційну систему «Stimulus», яка є зручним і гнучким засобом для дослідження ментального простору окремого індивіда чи соціальних груп. Також «Stimulus» накопичує лінгвістичні і математичні дані, що дає можливість прогнозувати трансформацію мовної картини світу та оцінювати міру емоційного сприйняття понять.

Література

1. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов [Электронный ресурс] http://www.classes.ru/grammar/174.Akhmanova/source/worddocuments/_16.htm
2. Yu. Zagorodniy, O. Zagorodnia Evaluating the State of Social Group on the Basis of Psycholinguistics Tests and Fuzzy Logic//Abstracts of XVI International Conference «PDMU», Yalta.-2010.-P. 26.